
ZPRÁVY

NEUROCHIRURGICKÉ ODDĚLENÍ VOJENSKÉ NEMOCNICE V BUDAPEŠTI

Major MUDr. Ivo FUSEK, neurochirurgická klinika FVL ÚVN Praha

V červnu 1962 mi byla umožněna ministerstvem národní obrany 14denní studijní cesta do Maďarské lidové republiky. Během pobytu jsem se seznámil se současným stavem maďarské neurochirurgie a organizací neurotraumatologické služby. Soustředím se na organizaci neurochirurgie v Maďarské lidové armádě.

V Budapešti je centrální vojenská nemocnice, která má kolem 1000 lůžek a prakticky stejnou strukturu jako u nás.

Na původně neuropsychiatrickém oddělení se v r. 1951 začaly provádět neurochirurgické operace. V r. 1955 se osamostatnilo neurochirurgické oddělení, které vede dr. Zoltán Csotary. Pracoviště má 50 lůžek. Prostorný operační sál je dobře vybaven nástroji a přístroji. Kromě sálu je k dispozici menší převazovna, kde jsou prováděny septické zákroky. Výhodné umístění v budově s neurologií (60 lůžek) a psychiatrií (25 lůžek) umožňuje racionální využití společných pomocných pracovišť. Je tu laboratoř biochemická, likvorologická, neurohistologická, fotodokumentace, EEG pracoviště vybavené Kaiserovým přístrojem, pracoviště rentgenové s Lysholmovým přístrojem a experimentální operační sálek.

Na neurochirurgickém oddělení pracuje 5 lékařů neurochirurgů (3 důstojníci a 2 občanští zaměstnanci), 12 sester u lůžka, 3 sestry operační, 4 sanitárky a 2 zřízenci. Léčení jsou příslušníci armády s neurochirurgickými chorobami, převážnou většinu však činí osoby civilní. Hospitalizační doba je poměrně velmi dlouhá, protože operovaní jsou ponechávání na oddělení během potřebné rehabilitace nebo rtg ozařování.

Chirurgické léčení zasahuje do všech odvětví neurochirurgie kromě stereotaxe a epilepsie. Průměrně je za rok prováděno 250 neurochirurgických výkonů. Je to podstatně méně než u nás. Úzká spolupráce s neurologickými pracovišti nám umožňuje kratší dobu hospitalizace a rychlejší obměnu nemocných, takže při kapacitě 43 lůžek provádíme

ročně kolem 1000 operací. Na druhé straně maďarskému vojenskému neurochirurgickému oddělení pro jeho produktivitu plně postačuje jak personál lékařský, tak středně zdravotnický a jeden operační sál.

Byl jsem přítomen při několika mozkových a míšních operacích. Společným rysem operací je poněkud odlišná technika. Operace, i jednoduchá, např. výhřez meziobratlové ploténky, je v jednotlivých fázích přerušována pauzami 10–20 minut, které slouží k spontánnímu stavění krvácení, resuscitaci nemocných a osvěžení operujících. Neviděl jsem pooperační hnisavé komplikace. Prakticky se nevyskytují, třebaže zásady asepse nejsou tak přísné jako u nás. Galoše se na operačním sále užívají zcela výjimečně, masky u operujících překrývají pouze ústa, přihlížející vstupují do sálu většinou bez masky a čepice. Po operaci je každému nemocnému podáván penicilin a streptomycin. O této indikaci je nutno pochybovat v současné době, kdy existuje značné množství rezistentních kmenů, hlavně stafylokokových.

Vedle rutinní práce, která je na prvním místě, se neurochirurgické oddělení zabývá i výzkumnou činností. V popředí zájmu je otázka chronického subdurálního hematomu, nádoru corpus callosum aj.

Shrnu-li své poznatky z tohoto oddělení, pak je nutno konstatovat, že jak předoperační vyšetření, předoperační příprava, tak i vlastní operace a pooperační péče jsou na vysoké úrovni. Vojenské neurochirurgické oddělení zastává přední místo v maďarské neurochirurgii a je proto také velmi vyhledávaným léčebným zařízením. Jsem velmi vděčen soudruhům z Maďarské lidové armády za vřelé přijetí, které mi umožnilo odnést si mnohá poučení. Na širší bázi rozvíjená vzájemná výměna zkušeností a navázání přátelských vztahů přinese jistě užitek odborný i společenský.